

Jämsän kaupungin ympäristönsuojelumääräysten perustelut

Valvontajaoston hyväksymä 13.2.2025

Sisällysluettelo

1.	YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
1 §	Soveltamisala ja tavoite	3
2 §	Määräysten valvonta	3
3 §	Määritelmiä	3
4 §	Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellista tietoa	3
2.	JÄTEVEDET	4
5 §	Talousjätevesien puhdistustaso vesihuoltolaitoksen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla	4
6 §	Talousjätevesien käsittelyä koskevat rajoitukset pohjavesialueilla ja ranta-alueilla viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla	4
7 §	Jätevesien käsittelylaitteistojen ja purkupaikan sijoittaminen	4
8 §	Ilmoitusvelvollisuus jätevesijärjestelmän rakentamisesta tai saneerauksesta	4
9 §	Vähäisten jätevesien käsittely	5
10 §	Jätevesien käsittely saarissa sijaitsevilla kiinteistöillä	5
11 §	Ulkoilma- ja porealtaiden sekä kylpytynnyrien jätevesien käsittely	5
12 §	Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto.....	5
13 §	Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu.....	5
14 §	Lumen vastaanottopaikkojen sijoittaminen	6
3.	MAATALOUS	6
15 §	Lantavarastojen, ulkotarhojen, ratsastuskenttien, maneesien ja hevostallien sijoittaminen	6
16 §	Lannan, lietteen, virtsan ja säilörehun puristenesteiden levitys pohjavesialueilla	6
4.	JÄTTEET	7
17 §	Kuivakäymälät.....	7
18 §	Maanrakentamisessa hyödynnettävät jätteet	7
19 §	Rakennusten hävittäminen polttamalla	7
5.	KEMIKAALIT	8
20 §	Vaarallisten kemikaalien varastointi.....	8
21 §	Vaarallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueella.....	9
22 §	Kemikaalisäiliöiden tarkastukset	9
23 §	Käytöstä poistetun säiliön käsittely	9
6.	ILMANSUOJELU.....	10
24 §	Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt	10
25 §	Rakennusten kunnostus- ja huoltotoimenpiteet sekä rakennus- ja purkutyöt.....	10
7.	MELUNTORJUNTA	10
26 §	Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusmenettelyä	10
8.	MUUT MÄÄRÄYKSET	11

27 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	11
28 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä	12
9. VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET.....	12
29 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo.....	12

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala ja tavoite

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan kunnilla on mahdollisuus antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Määräykset eivät voi koskea ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa, 31 §:n, 120 §:n tai 136 §:n 1 mom. mukaisia toimintoja tai puolustusvoimien toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännöksiin konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti. Ympäristönsuojelulaissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa. Määräyksen täydentävät osaltaan lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa koko kunnan alueella, ellei yksittäisessä määräyksessä toisin määrätä. Ympäristönsuojelumääräykset voivat YSL 202 §:n perusteella koskea kuntaa tai sen osaa.

2 § Määräysten valvonta

Ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986, muutos 105/2000) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Jämsän kaupungin hallintosäännön mukaisesti ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät Jämsässä hoitaa valvontajaosto.

Valvontajaosto on siirtänyt ratkaisuvaltaansa viranhaltijoille siten kuin ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määritelmiä

Paikallisten olosuhteiden huomioiminen perustuu YSL 202 §:ään. Keskeisimmät käsitteet on määritelty selventämään käsitteiden käyttöä päätöksenteossa. Pohjavesialueiden luokittelu perustuu Keski-Suomen ELY-keskuksen 1.6.2020 luokittelemiin pohjavesialueisiin ja niiden rajaukseen. Ranta-alue on määritelty 100 metriin.

Jäteveden vähäisyyden määritelmä perustuu kirjallisuuteen (mm. Ympäristöministeriö: Haja-asutuksen jätevedet, Ympäristöopas 2017).

Jäteveden ja jätevesijärjestelmien osalta määritelmät joita käytetään 2. luvussa Jätevedet, vastaavat ympäristönsuojelulain 154 §:n määritelmiä.

Vesistön määritelmä on yhtenevä Vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n mukaisen vesistön määritelmän kanssa.

Ulkotarha ja jaloittelualue määritellään valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) mukaisesti.

4 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellista tietoa

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi annettava määräys voi koskea tarpeellisten tietojen antamista

valvontaa varten. Ympäristönsuojelulain 172 § oikeuttaa viranomaisen tiedonsaannin valvontaa ja ympäristönsuojelulain täytäntöönpanoa varten.

2. JÄTEVEDET

5 § Talousjätevesien puhdistustaso vesihuoltolaitoksen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

Ympäristönsuojelulain 155 §:n mukaan, jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkoston eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka ojaan, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon.

Viemäriverkoston liittymättömien kiinteistöjen jätevesien käsittelyn vaatimusten tavoitteena on, ettei talousjätevesistä aiheudu YSL 5 § 2 kohdan tarkoittamaa ympäristön pilaantumista.

Jätevesien perustason käsittelyvaatimus on YSL 154 b §:n mukainen ja ankarampi puhdistustaso pilaantumiselle herkillä alueilla valtioneuvoston asetuksen (157/2017) 4 §:n mukainen (ohjeellinen puhdistustaso).

6 § Talousjätevesien käsittelyä koskevat rajoitukset pohjavesialueilla ja ranta-alueilla viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

Ankarammat vaatimukset pohjavesialueilla ovat tarpeen pohjaveden pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi. Ranta-alueet enintään 100 metrin etäisyydellä rantaviivasta on myös määritelty pilaantumiselle herkiksi alueiksi. Ranta-alueita on ollut syytä jakaa vyöhykkeisiin 0-50 metriä rantaviivasta ja 50-100 metriä rantaviivasta, joilla on molemmilla rajoituksia jäteveden käsittelylle. Perustason puhdistusvaatimuksen täyttäminen ei ranta-alueella ole riittävä taso vesistöihin kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi.

YSL 202 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan määräykset voivat koskea sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä on säädetty pohjaveden pilaamiskiellosta.

YSL 156 c §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan antaa 202 §:n nojalla perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia, jos ne ovat välttämättömiä paikallisten ympäristöolosuhteiden vuoksi.

7 § Jätevesien käsittelylaitteistojen ja purkupaikan sijoittaminen

Jätevesien maaperäkäsittelylaitteistojen sekä purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia sekä terveydensuojelullisia ja niillä voidaan ehkäistä myös muuta ympäristönsuojelulain 5 § 2 momentissa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi ympäristön yleistä virkistyskäyttöä haittaavia hajuhaittoja.

8 § Ilmoitusvelvollisuus jätevesijärjestelmän rakentamisesta tai saneerauksesta

Rakentamislain (751/2023) ei enää ole toimenpidelupamenettelyä, jota on vaadittu jätevesijärjestelmän saneerauksessa. Tämän vuoksi määräyksessä on edellytetty

jätevesisuunnitelman esittämistä ympäristönsuojeluviranomaiselle, jotta ko. viranomaisella on mahdollisuus ennakoivalvontaan ympäristön pilaantumisen estämiseksi.

9 § Vähäisten jätevesien käsittely

Ympäristönsuojelulain 155 §:n mukaan, jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkostoon eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka ojaan, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Vähäiset harmaat vedet saa johtaa puhdistamattomina maaperään imeytyskaivon tai kivipesän kautta. Maaperän tulee olla imeytykseen soveltuvaa.

Olemassa olevan saunan vähäisten harmaiden vesien johtamisessa 10 metriä lähemmäs rantaviivaa on otettu huomioon se, että suuremman suojaetäisyyden järjestämisen kustannukset voisivat olla kohtuuttomat suhteessa kuormituksen vähäisyyteen.

10 § Jätevesien käsittely saarissa sijaitsevilla kiinteistöillä

Saarista, joihin ei ole tieyhteyttä, lietteiden poiskuljetusta ei voida yleensä järjestää. Tällöin jätevesijärjestelmäksi tulee valita järjestelmä, josta syntyvä liete voidaan kompostoida tai muutoin käsitellä asianmukaisesti paikan päällä.

11 § Ulkoilma- ja porealtaiden sekä kylpytynnyrien jätevesien käsittely

Määräyksellä ehkäistään ulkona sijaitsevien uima- ja porealtaiden sekä kylpytynnyrien ja paljujen ja muiden vastaavien jätevesistä aiheutuvia haittoja ympäristölle ja naapurustolle. Puhdistuskemikaaleja sisältävät vedet voivat olla myös riski ympäristölle ja vesieliöille.

12 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto

Määräyksillä pyritään estämään pesuvesistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista. Pykälässä tarkoitetuilla yleisillä alueilla pesutoiminnasta saattaa aiheutua viihtyisyyden vähentymistä, joka voi heikentää alueiden soveltumista esim. virkistyskäyttöön.

Pestäessä autoja, veneitä tai esimerkiksi maatalouskoneita satunnaisesti vedellä tai mietoja pesuaineita käyttäen yksityisillä asumiskäytössä tai maatalouskäytössä olevilla kiinteistöillä, pesuvesien ja haitta-aineiden määrä on yleensä vähäinen. Ympäristön pilaantumisen välttämiseksi pesuvesiä ei kuitenkaan tule imeyttää maaperään pohjavesialueella tai päästää vesistöön.

Ammattimaisessa toiminnassa voi olla käytössä liuotinpesuaineita ja jätevesimäärät voivat olla suuria, jolloin pesuvedet eivät sovellu johdettaviksi viemäriin ilman esikäsittelyä öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa. Ammattimaiseksi katsottua toimintaa jätevesien muodostuksen ja laadun näkökulmasta voi olla niin ansiotoiminnan tunnusmerkit täyttävä toiminta kuin muu usein toistuva useiden autojen peseminen. Viemäriverkoston toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen viemäriin johtamista asianmukaisesti mitoitetuissa öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

13 § Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu

Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien pesu vesistöissä tai siten, että pesuvedet pääsevät suoraan vesistöön, aiheuttaa ylimääräistä vesistön kuormitusta ja siten myös ympäristön

pilaantumisen vaaraa. Pesu- ja lika-aineita sisältävien jätevesien pääseminen puhdistamatta vesistöön aiheuttaa mm. vesistön virkistyskäyttöarvon laskemista loma-asutusalueilla ja vesistöjen rehevöitymistä.

14 § Lumen vastaanottoaikojen sijoittaminen

Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä saattaa olla ympäristön kannalta haitallisia vaikutuksia.

Pysäköintialueilta, kaduilta ja muilta vastaavilta alueilta poistettu lumi sisältää ympäristölle haitallisia, likavia aineita ja roskia, kuten ajoneuvoista valunutta öljyä. Lumen sulaessa haitta- ja lika-aineet vapautuvat sulamisvesien mukana ympäristöön ja etenkin pohjavesi- tai ranta-alueilla niistä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista. Lumen vastaanottoalue ja väliaikainen varastointipaikka on tämän vuoksi tarpeen sijoittaa ja sitä tulee käyttää siten, että haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä.

Toiminnanharjoittaja vastaa ympäristöhaittojen ehkäisystä (YSL 7 §).

3. MAATALOUS

15 § Lantavarastojen, ulkotarhojen, ratsastuskenttien, maneesien ja hevostallien sijoittaminen

Määräystä sovelletaan säännöllisesti ulkoilevien kotieläinten, kuten hevosten ja lampaiden ulkotarhoihin. Ulkotarhoilla ja ratsastuskentillä tarkoitetaan hevosten ja ponien ympärivuotisesti käyttämiä, yleensä kasvipeitteettömiä jaloittelualueita. Kasvipeitteettömien jaloittelualueiden pinta jauhautuu usein ajan mittaan liian hienoksi ja siihen sekoittuvat jätökset aiheuttavat ravinne- ja bakteeripäästöjä ympäristöön. Ulkotarhojen siistinä pitäminen ja pintamaiden uusiminen vähentävät vesistökuormitusta ja mahdollista haittaa naapureille. Uusittaessa pintamaita poistetun maan saa sulan maan aikana levittää peltomaille.

Maatalouden lantavarastojen, jaloittelualueiden ja ulkotarhojen ruokinta- ja juomapaikoista sekä etäisyyksistä säädetään Valtioneuvoston asetuksessa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, 1250/2014.

Ympäristönsuojelulain lupa- ja ilmoitusmenettelyn ulkopuolelle jäävät uudet hevostallit ja niihin liittyvien toimintojen sijoittaminen suhteessa asuinkiinteistöihin ja vesistöihin, puroihin, noroihin ja vastaaviin herkkiin kohteisiin on perusteltua niiden aiheuttamien hajuhaittojen ja ravinnepäästöjen vuoksi.

Rakentamalla riittävän väljästi, saadaan samalla huomioon ottaa ympäristön pilaantumista ehkäisevät suojaetäisyydet ja vältetään naapureille aiheutuvaa haittaa.

Erityisesti taajaan asutuilla alueilla on myös yleisen viihtyvyyden säilymiseksi tarpeen suunnitella hevosten pitoon tarkoitettujen rakennusten ja siihen liittyvien toimintojen sijoituspaikat huolellisesti.

16 § Lannan, lietteen, virtsan ja säilörehun puristenesteiden levitys pohjavesialueilla

Peltoviljelyyn liittyviä pohjavedelle mahdollista riskiä aikaansaavia toimintoja on mm. lannoitteiden käyttö.

YSL 202 §:n 3 momentin 5 kohdan mukaan määräykset voivat koskea sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien

ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan. Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä on säädetty pohjaveden pilaamiskiellosta. Lannan levitystä säädellään valtioneuvoston asetuksessa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Kunnallisissa määräyksissä voidaan antaa lainsäädäntöä tiukempia määräyksiä. Ankarammat vaatimukset ovat tarpeen pohjaveden pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi erityisesti pohjavesialueilla.

4. JÄTTEET

17 § Kuivakäymälät

Huonosti perustetusta tai hoidetusta kuivakäymälästä, tai sen jätteen kompostoinnista saattaa aiheutua merkittävää lähiympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, sekä haju- tai viihtyisyyshaittaa naapureille, joten käymälän rakenteille ja hoidolle on annettu vaatimuksia. Jos käymälän valumia ympäristöön ei estetä, ravinteista voi seurata vesistön rehevöitymistä tai maaperän ja pohjaveden likaantumista. Asianmukainen kompostori on esimerkiksi umpinainen lämpökompostori. Perussääntönä on, että käymäläjätettä kompostoidaan vähintään yksi vuosi ennen hyödyntämistä. Erottelevasta kuivakäymälästä kerätty neste voidaan vedellä laimennettuna käyttää lannoitteena tai kompostoida seosaineen kanssa.

18 § Maanrakentamisessa hyödynnettävät jätteet

Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisesta (843/2017) eli ns. MARA- asetus säätelee ammattimaista ja laitosmaista jätteiden hyödyntämistä maanrakentamisessa. Asetuksen perustelumuiotien mukaan pienimuotoisen maanrakennusjätteen hyödyntämisen ympäristöturvallisuudesta voidaan huolehtia esim. kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten avulla.

Jätteiden laajamittainen sijoittaminen maaperään edellyttää yleensä voimassa olevaa ympäristölupaa. Pykälä koskeekin sellaista eräiden vaarattomien jätteiden melko vähäistä hyödyntämistä, mihin ei tarvita ympäristölupaa ja mitä ei myöskään koske valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (Vna 843/2017).

Pykälällä pyritään edistämään tiettyjen jätteiden ympäristönsuojelun kannalta turvallista pienimuotoista hyödyntämistä. Jätteiden maaperään sijoittamisen edellytyksenä on kuitenkin, että jäte täyttää rakennustekniset, sekä terveys- ja ympäristövaatimukset, eikä maaperän ja pohjaveden pilaamiskieltoa tai jätelain yleisiä huolehtimisvelvollisuuksia eikä roskaamiskieltoa rikota.

Ympäristönsuojeluviranomaisella tulee olla valvontaa varten mahdollisuus kieltää tai antaa määräyksiä jätteen sijoittamisesta maaperään, mikäli sijoittamisesta voidaan epäillä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tämän vuoksi sijoittamisesta tulee ilmoittaa etukäteen valvontaviranomaiselle.

Jätteiden maaperään sijoittamisen kieltäminen pohjavesivesialueilla on tarpeen pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Suojaetäisyydet ovat asetuksen 3 §:n 5 kohdan mukaiset. Jätteiden maahan sijoittamiselle on aina oltava kiinteistön omistajan suostumus, koska omistaja vastaa viime kädessä maahan sijoitetusta jätteestä.

19 § Rakennusten hävittäminen polttamalla

Rakennusten ja rakennelmien polttaminen rinnastuu jätteiden polttoon, mikä lähtökohtaisesti on kielletty. Polttamisessa vapautuu runsaasti savukaasuja sekä erilaisia myrkyllisiä yhdisteitä. Määräyksestä voidaan tältä osin poiketa vain, jos rakennuksen

polttaminen on tarpeellista esimerkiksi pelastusviranomaisen tai vastaavan tahon harjoittelun vuoksi, ja polttamisesta ei aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Rakennuksen tai rakennelman polttamiseen tulee olla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen myönteinen päätös. Asian johdosta annettavassa päätöksessä annetaan määräyksiä etukäteen tehtävistä toimenpiteistä, kuten myrkyllisten tai palamattomien materiaalien poistoista ja muista ympäristönsuojelullisesti tärkeistä asioista ja rajoituksista.

5. KEMIKAALIT

20 § Vaarallisten kemikaalien varastointi

Vaarallisia kemikaaleja ovat esimerkiksi öljyt, polttoaineet, maalit, liuottimet ja torjunta-aineet.

Määräys koskee kemikaalien säiliö- ja astiavarastointia. Määräykset eivät koske kotitalouksissa säilytettäviä vähäisiä määriä tavanomaisesti käytettäviä kemikaaleja eikä rehuntuotannon säilöntäaineiden tai viljelylannoitteiden tilapäistä varastointia peltolohkoilla.

Määräyksillä ehkäistään vaarallisten kemikaalien huolimattomasta varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Kemikaaleja ei saa päästä viemäriin, sillä ne voivat heikentää jätevedenpuhdistamon toimintaa. Ilkivallan ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi kemikaalit tulee varastoida aidatussa tai lukitussa tilassa taikka ulkopuolisten pääsy varastointipaikalle tulee muutoin estää. Säiliöiden merkinnällä estetään kemikaalien sekoittumisesta aiheutuvia vaaratilanteita ja helpotetaan puhdistamista vuototilanteissa.

Yksivaippaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavedelle. Kun käyttöön otettavat yksivaippaiset säiliöt sijoitetaan tiiviille ja kemikaaleja kestäväälle alustalle tai suoja-altaaseen, mahdolliset vuodot voidaan havaita hyvissä ajoin ja siten voidaan estää kemikaalien pääsy maaperään.

Tankkauspaikalla tarkoitetaan muita kuin asetuksen 314/2020 mukaisia jakeluasemia. Kiinteillä polttonesteiden ja muiden kemikaalien tankkaus- ja täyttöpaikoilla tulee olla tiivis pinnoite, koska tankkauksen ja täytön yhteydessä nestettä pääsee helposti maahan. Tankkauspaikkojen suojaaminen ehkäisee vuotoja maaperään ja pohjaveteen.

Tiivis, kantava ja kemikaaleja kestävä pinnoite voi olla esimerkiksi tarkoitukseen sopiva betoni- tai asfalttipinnoite. Tilapäisillä tankkauspaikoilla voidaan käyttää esim. suojakalvoa, jonka päällä on tiivistetty hiekkakerros, jolta mahdolliset vuodot voidaan helposti havaita ja kerätä talteen.

Määräys ei koske kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikkoja, joille asetettava tiiveysvaatimus voidaan katsoa täyttötapahtumien vähäisestä määrästä johtuen kohtuuttomaksi. Venesatamien laitureilla sijaitsevilla tankkauspaikoilla pinnoittamisvaatimus on käytännössä mahdotonta täyttää, joten määräys ei koske myöskään niitä.

Sisätiloissa olevilta kemikaalivarastoilta edellytetään turvallisuutta, eivätkä kemikaalit saa päästä karkaamaan varastosta millään tavoin. Kemikaalien pääsy maaperään ja viemäriin on estettävä. Varastotilan tulee olla allastettu astioiden vuotojen tai rikkoutumisen varalta. Suoja-altaan tilavuusvaatimukset perustuvat Tukesin antamiin ohjeistuksiin.

Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 16 § ja 17 §:iin maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellosta ja 202 §:n 3 momentin 1 kohtaan toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia.

21 § Vaarallisten kemikaalien varastointi pohjavesialueella

Pohjavesialueilla on maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi noudatettava erityistä varovaisuutta kemikaalien varastoinnissa ja käsittelyssä, koska vahingon seuraukset voivat olla ympäristön ja sen käyttökelpoisuuden kannalta erittäin haitallisia.

Pohjavesialueilla on pohjaveden suojelemiseksi tarpeen estää vahingot ennakolta ja antaa muita alueita tiukempia määräyksiä kemikaalisäiliöiden suojamekanismeista, joilla estetään kemikaalin pääsy maaperään onnettomuustilanteissa.

Edellä esitetyn johdosta uusien maanalaisten kemikaali- ja öljysäiliöiden sijoittamisen kieltäminen pohjavesialueilla on perusteltua pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Uusien käyttöön otettavien öljy- polttoaine- ja muiden nestemäisten kemikaalisäiliöiden on oltava kaksivaippaisia. Olemassa olevilta maanpäällisiltä yksivaippaisilta säiliöiltä edellytetään katettuja suoja-altaita.

Määräys perustuu ympäristönsuojelulain 17 §:n pohjaveden pilaamiskiellosta ja 202 §:n 3 momentin 1 kohtaan toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia.

22 § Kemikaalisäiliöiden tarkastukset

Maanalaisen säiliön kunnosta ei saada luotettavaa tietoa muuten kuin tarkastuksen yhteydessä. Tarkastuksilla taataan se, että säiliön kunnan heikkeneminen havaitaan ajoissa ja ennaltaehkäistään ympäristön pilaantumisriskiä.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös 344/83 öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista koskee vain pohjavesialueella sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä. Koska huonokuntoiset maanalaiset kemikaalisäiliöt voivat rikkoutuessaan aiheuttaa pohjaveden ja maaperän pilaantumista, on kuitenkin perusteltua edellyttää, että säiliöt tarkastutetaan tietyin määräajoin, riippumatta siitä, sijaitseeko se pohjavesialueella vai sen ulkopuolella.

Tarkastuksen suorittajalta vaaditaan erillinen hyväksyntä, koska tarkastus tehdään erityismittalaitteita käyttäen. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava.

Todistukset tarkastuksista on säilytettävä valvontaa varten ja esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle pyydettyä.

23 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

Käytöstä poistetut ja vanhat, vielä käytössä olevat säiliöt polttoöljysäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Säiliötä ei ole aina puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa.

Vanhoja, käytöstä poistettuja öljy- ja kemikaalisäiliöitä pidetään jätteenä, johon sovelletaan jätelain säännöksiä. Säiliöiden jättäminen maahan ei täytä jätelain vaatimuksia jätteen käsittelystä.

Poistamalla säiliöt maaperästä estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän pilaantuminen. Lisäksi maaperän vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Vanhat öljysäiliöt voivat sijaita maaperässä sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti hyvin vaikea poistaa. Poistamisesta voi aiheutua vahinkoa omaisuudelle, jolloin poistamisvelvollisuus saattaa muodostua kohtuuttomaksi. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta määräyksessä mainitulla perusteella. Hakemus tulee perustella huolellisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee poikkeuksen myöntämistä tapauskohtaisesti.

Vastuu säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto.

6. ILMANSUOJELU

24 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt

Liikenneväylille, pihuille ja pysäköintialueille talvisin kertyvä hiekoitushiekka pölyää keväisin alueiden kuivuttua. Suuri osa kaupunki-ilman terveydelle ja viihtyvyydelle haitallisista hiukkasista on liikenteen ja tuulen nostattamaa katupölyä, minkä vuoksi hiekoitushiekat ja muu kiintoaines on poistettava viipymättä lumen sulettua. Poistolla ei saa aiheuttaa pölyn leviämistä ilmaan.

Puhdistettavan alueen kustuttamista koskevalla määräyksellä pyritään estämään koneellisen katuhiekan poistamisen aiheuttamaa ilmanlaadun heikkenemistä.

25 § Rakennusten kunnostus- ja huoltotoimenpiteet sekä rakennus- ja purkutyöt

Talonrakennus ja erilaiset purkutyöt saattavat aiheuttaa huomattavaa paikallista pölyhaittaa. Rakennus-, korjaus- tai purkutöissä on riittävän tehokkaita työvälineitä ja -tekniikoita sekä suojausvälineitä käyttämällä varmistuttava siitä, ettei haitallisia aineita sisältäviä jätteitä tai pölyä leviä ympäristöön.

Rakennusten julkisivujen hiekkapuhalluksessa syntyy runsaasti pölyä. Määräyksen tavoitteena on estää haittojen syntyminen huolehtimalla pölyn torjunnasta mahdollisimman tehokkaasti suojapeitteiden avulla. Myös silloin, kun asbestia sisältäviä julkisivuja pestään kovalla paineella tai kun maalipinta on hilseilevää, suojaus on tarpeen haittojen ehkäisemiseksi. Ainoastaan silloin, kun työ on hyvin vähäinen tai työkohde on syrjäinen, suojapeitteitä ei välttämättä tarvita.

Työkohteissa, joissa syntyy terveydelle ja ympäristölle erittäin haitallisia aineita, kuten asbestia, polykloorattuja bifenyylejä (PCB) tai raskasmetalleja sisältäviä kiinteitä jätteitä taikka pölyä, on noudatettava erityistä huolellisuutta.

Ympäristöministeriö on antanut ohjeet toimenpiteistä ympäristön pilaantumisen estämiseksi poistettaessa elementtirakennusten polykloorattuja bifenyylejä (PCB) tai lyijyä sisältäviä saumoja. PCB:tä tai lyijyä sisältävien julkisivusaumojen korjaustyön aikana ja sen jälkeen on parhaalla mahdollisella tekniikalla varmistuttava siitä, ettei PCB- tai lyijypitoinen jäte tai pöly leviä ympäristöön ja aiheuta vaaraa asukkaiden ja työntekijöiden terveydelle.

7. MELUNTORJUNTA

26 § Toiminnot, joihin ei sovelleta ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista melu-ilmoitusmenettelyä

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos hanke toteutetaan usean

kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai ääni pääasiassa ilmenee (ympäristönsuojelulaki 118 § 1 mom).

Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta (ympäristönsuojelulaki 118 § 3 mom). Aikaa ei ole määräyksillä lyhennetty.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on antanut ympäristönsuojelumääräykset 202 §:n nojalla ja samalla määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole (YSL 118 § 2 mom). Määräyksen mukaan ilmoitusta ei pääsääntöisesti myöskään tarvitse tehdä rekisteröitävistä tai ilmoitusmenettelyä edellyttävistä toiminnasta eikä toiminnasta, jolla on maastoliikennelain (1710/1995) 30 §:n tai vesiliikennelain (782/2019) 106 §:n mukainen lupa kilpailuihin tai harjoituksiin.

Määräyksessä mainitut toiminnot ovat yleensä sellaisia, joista ei voida katsoa aiheutuvan erityisen häiritsevää melua tai ääntä, joten niiltä ei vaadita melu-ilmoitusta tehtäväksi kuin poikkeustapauksissa. Poikkeustapauksena pidetään esim. sitä, että samasta tapahtumasta on aikaisemmin tullut meluvalituksia ympäristönsuojeluviranomaiselle. Siitä huolimatta, että melu-ilmoitusta ei vaadita, ei toiminnasta silti saa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille. Mikäli valituksia tulee, on toiminnanharjoittaja velvollinen tarvittaessa pyrkimään vähentämään haittaa.

Kohdassa 1 tarkoitettuja toimintoja ovat mm. toritapahtumat, kesäjuhlat, markkinat, tivoli, sirkus, ilotulitus, kesäteatteri yms. tapahtumat.

Rakentamiseen liittyvälle toiminnalle myönnetty vapautus ilmoituksen jättämisestä koskee rakennusten ja muun infrastruktuurin, kuten liikenneväylien, tietoliikenneyhteyksien ym. rakentamista.

Tiedottamisvelvollisuus koskee kaikki 1 - 5 kohdissa mainittuja toimenpiteiden teettäjiä ja tapahtumien järjestäjiä. Häiriintyville kohteille tulee tiedottaa riittävän ajoissa ainakin työn tai tapahtuman laadusta, kestosta, kellonajoista sekä ilmoittaa työmaan vastaava yhdyshenkilö tai tapahtuman järjestäjä sekä heidän yhteystietonsa.

Ilmoitusta koskevassa päätöksessä ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa muitakin kuin ainoastaan melua koskevia määräyksiä.

8. MUUT MÄÄRÄYKSET

27 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaisesti, mikäli poikkeamisen arvioidaan olevan perusteltua kyseisessä yksittäistapauksessa.

Poikkeus voidaan myöntää vain, jos hakija kykenee muulla hyväksyttävällä tavalla estämään ympäristön pilaantumisen

28 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevia säännöksiä, joiden perusteella valvontaviranomainen voi kieltää määräysten vastaisen menettelyn tai määrätä velvollisuuden täytettäväksi muulla tavoin. Valvontajaosto voi käyttää myös pakkokeinoja. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta voidaan lisäksi tuomita sakkorangaistus yleisessä tuomioistuimessa (YSL 225 §).

9. VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

29 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Valvontajaoston päätös määräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi ja määräysten voimaantulosta kuulutetaan ympäristönsuojelulain 203 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville.